

Projekt SMARTE mål og delmål Afrapportering 2023

Indholdsfortegnelse

Formål.....	4
Baggrund.....	4
The knowing-doing gap.....	6
Problemformulering	6
Beskrivelse af sidemandsoplæring.....	6
Planlægning af sidemandsoplæringen	7
Design og metode.....	9
Før- og eftermåling af kvantitative variabler	10
Auditproces	11
Resultater	12
Optælling af kvantitative data	12
Kvalitativ vurdering af sidemandsoplæringen	13
Læringspunkter fra audit.....	14
Implementeringsudfordringer	15
Metodeovervejelser	16
Konklusion	17
Bilag 1.....	18

©Specialområde Hjerneskade, Region Midtjylland, maj 2023

Rapporten er udarbejdet af:
Anitta Jensen, Kvalitetsudviklingskonsulent

For yderligere oplysninger rettes henvendelse til:
Specialområde Hjerneskade
Engtoften 5 A
8260 Viby J
E-mail: soh@social.rm.dk
Hjemmeside: www.soh.rm.dk

Formål

Specialområde Hjernesgade gennemførte i 2022-2023 projekt SMARTE mål og delmål – til gavn for borgernes udvikling og trivsel. Denne afrapportering beskriver projektets baggrund og metoder samt projektets kvalitative og kvantitative fund. Rapporten kan være relevant for andre interesserede, der oplever udfordringer med mål- og delmålsarbejdet eller ønsker at hente inspiration til arbejdet med sidemandsoplæring i forhold til mål- og delmål.

Baggrund

I Specialområde Hjernesgade oplevede vi tilbage i 2020 udfordringer i forhold til arbejdet omkring mål og delmål. Med projekt SMARTE mål og delmål ønskede vi at afprøve, om struktureret sidemandsoplæring kunne bidrage til at øge kvaliteten af arbejdet med mål og delmål, så de i højere grad understøttede en individuel indsats og dermed borgernes udvikling og trivsel.

Fra publikationen "Indkredsning af lovende praksis på det specialiserede socialområde" udgivet af VIVE i 2016 fremgår det, at *"Formulering af mål er central for en effektiv indsats og sikring af kvaliteten i praksis"*, idet der *"Ved opstilling af eksplicite mål opnås synlighed og systematik i den indsats, som målgruppen modtager, såvel som enighed om, hvad der skal arbejdes hen imod."*¹ Viden om, at målsætning er central i arbejdet med borgeren, er desuden ekspliciteret i den fælles retningslinje på Socialområdet i Region Midtjylland omkring individuelle planer samt den fælles retningslinje omkring systematisk fagligt kvalificeret dokumentation i Region Midtjyllands Socialområde. Disse retningslinjer skal bl.a. understøtte, at *"... der, i samarbejde med borgeren bliver planlagt og ydet en individuel, målrettet og sammenhængende indsats med udgangspunkt i den kommunale handleplan"*.² Desuden understreges vigtigheden af, at *"... dokumentationen af borgernes trivsel og udvikling i samspil med den faglige indsats på socialområdet er systematisk og fagligt kvalificeret"*.³

¹ VIVE (2016). Det nationale forsknings- og analysecenter for velfærd. *Indkredsning af lovende praksis på det specialiserede socialområde*.

² [Individuelle planer, fælles retningslinje for socialområdet](#)

³ [Systematisk og fagligt kvalificeret dokumentation, fælles retningslinje for Socialområdet](#)

Intentionen om at omsætte denne viden i praksis – altså viden om, at målsætning er central i arbejdet med borgerne, er dog lettere sagt end gjort. Siden specialområdedannelsen i 2013 har der været afprøvet forskellige indsatser, som skulle understøtte medarbejdernes arbejde med mål og delmål, men alligevel oplevede vi fortsat udfordringer med kvaliteten af mål og delmål tilbage i 2020.

Det fremgik bl.a. af Kommuneundersøgelsen fra 2019, at kun 30% af respondenterne i kommunerne oplevede, at målene fra handleplanen var opnået på tilbuddet, samtidig fremgik det, at 3 ud af 7 respondenter svarede "Ved ikke" til spørgsmålet "Oplever du, at det specialområde, som du samarbejder med, arbejder aktivt med de mål, som fremgår af den kommunale handleplan?".⁴

I bruger - pårørendeundersøgelsen fra 2019 var der 3 ud af 12 borgere, der gav udtryk for, at de ikke oplevede, at der var fokus på mål og delmål i dagligdagen.⁵ Derudover pegede Socialtilsynet i 2019 på, at mål- og delmålsarbejdet var en tværgående udfordring for en del specialområder, som betød, at der var et behov for et tværgående fokus på mål- og delmålsarbejdet.⁶

I 2019 udsendte DASSOS "Guideline for hvordan vi styrker et fælles fokus på effekt og progression i vores samhandel på det specialiserede socialområde".⁷ Guiden blev udarbejdet på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse i 2018, der bl.a. viste, at 70% af leverandørerne svarede, at de i høj eller meget høj grad leverede systematisk viden om borgerens udvikling til eksterne bestillere. Dog mente kun 26% af myndighederne, at de i høj eller meget høj grad fik tilstrækkelig viden om borgerens udvikling fra eksterne leverandører.

⁴ Specialområde Hjernesgade (SOH), Region Midtjylland (2019). *Samarbejdskommuners oplevelse af kvaliteten på de regionale, sociale tilbud.*

⁵ Afrapportering fra bruger- og pårørendeundersøgelsen, DEFACTUM, 2019.

⁶ Referatet fra møde i Kvalitetsnetværket d. 12. september 2019.

⁷ Guidelinen er et element i arbejdet med udviklingsområdet Effekt, Kvalitet og Progression i Rameaftale 2019-2020.

The knowing-doing gap

Ovenstående pegede på et "knowing-doing gap" – vi vidste, hvad der var bedst at gøre, men ikke, hvordan vi skulle gøre det. Derfor ønskede vi i Specialområde Hjernesgade at gennemføre et projekt med fokus på forbedring af arbejdet med mål og delmål.

I Specialområde Hjernesgade havde vi allerede gennemført en proces i én afdeling inden projektet, hvor specialområdets kvalitetsudviklingskonsulent havde planlagt og udført sidemandsoplæring af 20 medarbejdere. Her havde både afdelingsleder, medarbejdere og kommunale sagsbehandlere en oplevelse af, at sidemandsoplæringen havde bidraget til at højne kvaliteten i arbejdet med mål og delmål. Sidemandsoplæringen tog udgangspunkt i principperne fra AGES.⁸ Dette bliver uddybet under "Design og metode".

Problemformulering

På denne baggrund ønskede vi at gennemføre et projekt, hvor vi skulle undersøge, om sidemandsoplæring af medarbejderne med udgangspunkt i den procesbaserede dokumentation og tilrettelagt ud fra principperne fra AGES kunne bidrage til, at medarbejderne kan opsætte delmål med fokus på borgernes udvikling og trivsel, og at mål og delmål opfylder **SMART**-kriterierne. Det vil sige, at mål og delmål er **Specifikke**, **Målbare**, **Accepteret**, **Realistiske** og **Tidsbestemte**⁹.

Undersøgelsesspørgsmål:

- Hvilken effekt har sidemandsoplæringen på kvaliteten af mål og delmål?
- Hvilken effekt har sidemandsoplæringen på opfølgningen af mål og delmål?
- Hvordan tilrettelægger og gennemfører vi bedst sidemandsoplæringen i forhold til mål og delmål, herunder hvilke implementeringsudfordringer møder vi?

Beskrivelse af sidemandsoplæring

I stedet for at have fokus på at give viden f.eks. gennem undervisning, hvor man underviser en gruppe via slides eller et oplæg, ønskede vi at arbejde med viden og færdigheder omkring det at kunne opsætte SMARTE delmål i forhold til en specifik borger, som

⁸ <https://neuroleadership.com/your-brain-at-work/ages-model-for-learning> (hentet d. 20.04.2023)

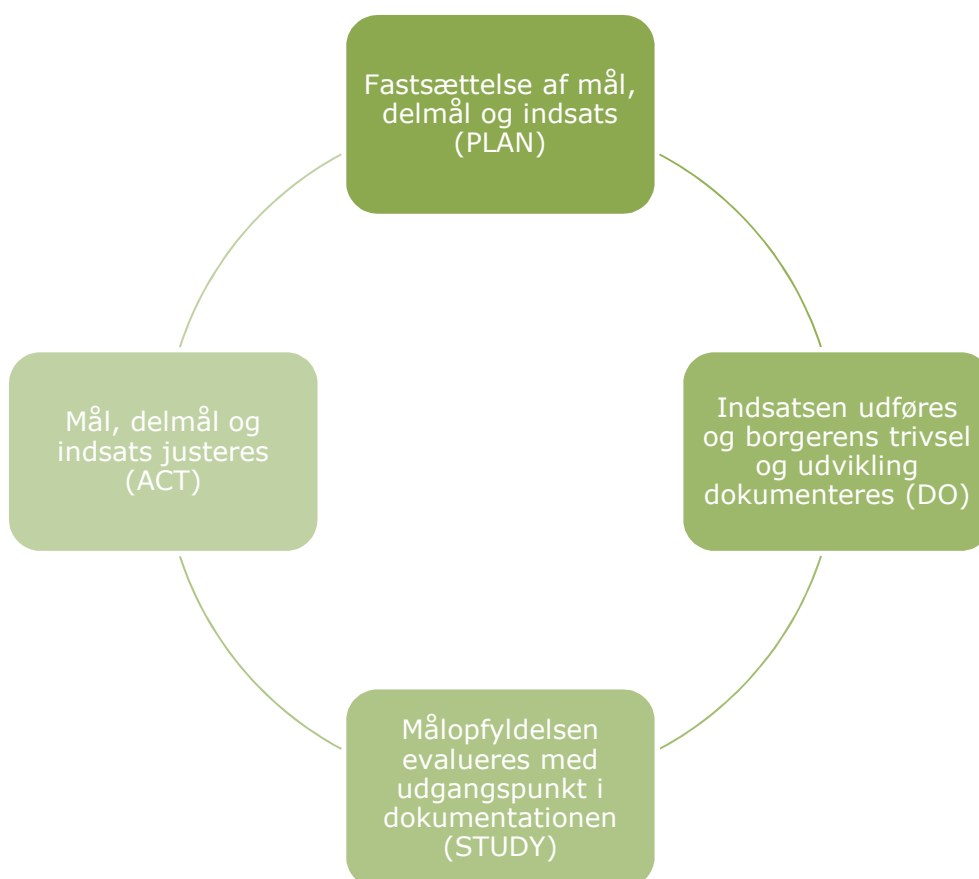
⁹ <https://www.soh.rm.dk/siteassets/kvalitet-og-faglighed/forskning-og-udvikling/smart-mal---opslag.pdf> (hentet d. 20.04.2023)

medarbejderne kender. Vi havde en hypotese om, at det ville være med til at øge refleksionsniveauet og overføringsværdien, at sidemandsoplæringen foregik omkring en specifik borger, og at der var de medarbejdere tilstede, som er relevante i forhold til indsatsen. Samtidig havde vi en hypotese om, at medarbejderne ikke i så høj grad ville opleve, at det at arbejde med mål og delmål er noget, som de skal gøre ved siden af den opgave, de skal løse i forhold til borgerne.

Planlægning af sidemandsoplæringen

I praksis fungerede sidemandsoplæringen således, at specialområdets kvalitetsudviklingskonsulent sammen med medarbejderne arbejdede i det socialfaglige IT-system i forhold til mål- og delmålsarbejdet omkring specifikke borgere i afdelingen.

Sidemandsoplæringen blev tilrettelagt med udgangspunkt i den procesbaserede dokumentation samt principperne fra AGES for at understøtte en refleksiv vidensbaseret praksis. At dokumentation er procesbaseret betyder, at den følger kvalitetscirkelns 4 trin Plan – Do – Study – Act (se model nedenfor).

Figur 3: Kvalitetscirklen

AGES, som er en forkortelse for **A**ttention, **G**eneration, **E**motion og **S**spacing bygger på den nyeste viden om hjernen og dens forudsætninger for læring.¹⁰

Attention

Opmærksomhed er en vigtig forudsætning for at lære. Når vi fokuserer, fortæller vi hjernen, at der er noget vigtigt på spil. Til gengæld kan vi kun være fokuserede i ca. 20 minutter, hvorefter der er behov for at skifte læringsstil og kontekst. Multitasking nedsætter vores læringsevne markant. I sidemandsoplæringen bestræbte vi os på, at opmærksomheden var rettet mod én ting ad gangen, samtidig med at vi holdt jævnlige pauser.

Generation

Omsætning, og det at gøre det lærte til sit eget, er afgørende for, at vi husker og bruger det, vi lærer. Hjernen fungerer lidt som et net. Vi husker derfor bedre, jo flere associationer vi kan koble til det lærte. Metakognition, altså det at tænke om det, vi tænker, og at sætte det ind i relevante og værdifulde sammenhænge, er alt sammen med til, at vi husker bedre.

Emotion

Hjernen husker bedre, når vi knytter **følelser** til det, vi lærer. Humor, empati, glæde og nysgerrighed øger hjernens lykkehormon dopamin, og giver os lyst til at lære endnu mere. Derfor indeholdt sidemandsoplæringen empati, glæde samt nysgerrige spørgsmål omkring borgeren og omkring den faglige praksis.

Spacing

Læring skal have **tid** til at gro frem. Man skal huske, at læring faktisk er et udtryk for forandringer i hjernen. Det viser sig, at det er hensigtsmæssigt, at der går lidt tid imellem læring og genkaldelse. Derfor blev sidemandsoplæringen planlagt således, at der var tid imellem og at der bliver skabt tid og rum for læring og genkaldelse.

Vi italesatte ikke principperne eksplicit, men havde fokus på de bagvedliggende principper i planlægningen og i udførelsen af sidemandsoplæringen. Vi afholdte hyppige pauser

¹⁰ <https://neuroleadership.com/your-brain-at-work/ages-model-for-learning> (hentet d. 20.04.2023)

(Attention), genbesøge delmålene (Spacing), udarbejde de kvantitative data i samarbejde med medarbejdere (Attention), have fokus på, at medarbejderne viste, hvor vi skulle være (lokale) samt hvilken borger vi skulle arbejde med (Attention). Vi brugte grafiske fremstillinger af SMARTE modellen og den procesbaserede dokumentation for at understøtte læringen (Generation). Der var fokus på, at det ikke var de samme medarbejdere, der skrev i de socialfaglige IT program for at alle fik afprøvet funktionaliteterne (Generation). Vi brugte en stor videoskærm til at dele systemet, så alle kunne følge med i hvilke ændringer, der blev foretaget (Attention). Sidemandsoplæringen blev hver gang afsluttet med en fælles refleksion over sidemandsoplæringen og over om, der skulle ændres noget til næste gang (Generation).

I tæt samarbejde med den enkelte afdelingsleder blev der lavet aftaler for afviklingen af sidemandsoplæring, så der blev sikret en mødestruktur og mødekultur, der kunne understøttede arbejdet med, hvordan der løbende opsættes, evalueres og afsluttes delmål ud fra SMART-kriterierne samt sikrede at vi kom omkring de 4 faser i den procesbaserede dokumentation. Der blev aftalt 3 møder med de medarbejdere, der var i teamet omkring borgeren. De 3 møder blev planlagt med ca. 6 uger imellem hvert møder (Spacing). Mødet tog minimum 2 timer hver gang (Attention). Se bilag 1 for plan over sidemandsoplæringen.

Design og metode

Som beskrevet er den grundlæggende antagelse bag projektet, at en kvalificeret målsætning er central for tilrettelæggelsen og gennemførelsen af en individuel indsats med fokus på borgerens udvikling og trivsel. Det er således både nødvendigt, at der rent faktisk *opsættes og følges op på* mål og delmål samt at disse mål har en *kvalitet, som gør, at de understøtter praksis*. Projektet bestod derfor af tre delelementer:

Figur1: Projektets tre delelementer

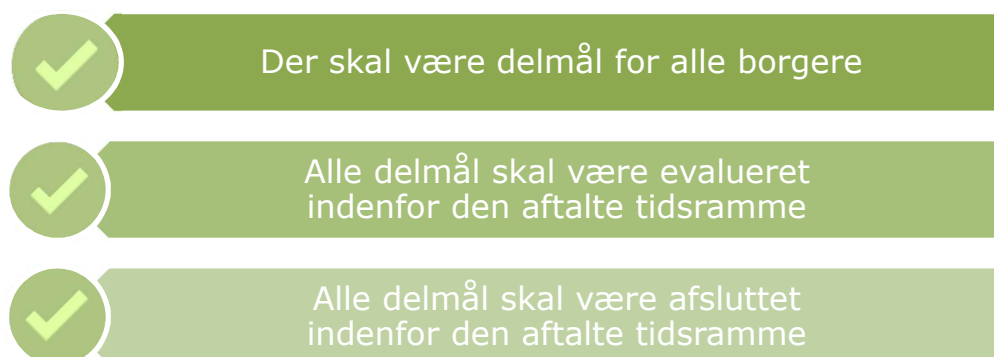
Vi tilrettelagde projektet med inspiration fra Forbedringsmodellen¹¹, da vi så et potentiale i at opstille og afprøve hypoteser samt anvende data. Den grundlæggende hypotese var, at vi gennem sidemandsoplæring kunne kvalificere medarbejdernes kompetencer i forhold til at opstille delmål til gavn for borgernes udvikling og trivsel.

Før- og eftermåling af kvantitative variabler

Inden projektet gik i gang, udarbejdede vi en kvantitativ baseline, der skulle vise, om der var en kvantitativ forskel før og efter sidemandsoplæringen. Den kvantitative baseline indeholdt følgende data:

- Antallet af borgere, der ikke havde opstillet delmål
- Antallet af delmål, hvor slutdatoen var overskredet samt antallet af delmål, hvor evalueringsdatoen var overskredet.

De kvantitative data blev anvendt som procesmål for projektperioden og dermed brugt som et af pejlemærkerne for, om indsatsen havde en effekt. De kvantitative målinger fokuserer udelukkende på optællingen af delmål, da målene bliver opstillet af kommunen. Der blev opsat følgende procesmål på baggrund af de kvantitative data:

Figur 2: Procesmål

De kvantitative data blev optalt manuelt i det socialfaglige IT-system.

¹¹ <https://www.defactum.dk/om-DEFACTUM/kernejdelse/forbedringsarbejde/metodekatalog/planlagning-og-malstyring/forbedringsmodellen/> (hentet d. 20.04.2023)

Auditproces

Ud over de kvantitative data var der behov for at undersøge, hvordan sidemandsoplæringen og de efterfølgende afprøvninger påvirkede *kvaliteten* af delmålene. Her benyttede vi casebaseret audit, da det er en velegnet metode til at vurdere kvalitet og i hvilken grad udvalgte eksempler fra praksis lever op til specifikke kriterier. Auditmetoden kan desuden bidrage til intern læring og refleksion samt sikre større ejerskab til resultaterne af projektet.

Audit som metode er en struktureret faglig drøftelse af et afgrænset emne som genstand for kvalitetsudviklingsarbejdet. Omdrejningspunktet for audit er et møde, hvor fagpersoner systematisk vurderer og drøfter den valgte problemstilling, hvor der i dette tilfælde blev spurgt ind til forskellige elementer i forbindelse med, hvad der kan karakteriseres ved et godt delmål.

I det konkrete projekt var genstanden for auditprocessen tre borgercases, som indeholdt delmål før og efter indsatsen, den individuelle plan, en neuropædagogisk sammenfatning og anbefalinger, kommunens bestilling samt SOHs vejledning for evaluering af delmål. De tre borgercases blev udvalgt tilfældigt og indsamlet før og efter sidemandsoplæringen, så en eventuel udvikling kunne vurderes. I praksis blev auditprocessen faciliteret af en konsulent fra DEFACTUM i samarbejde med specialområdets kvalitetsudviklingskonsulent. Deltagerne i auditprocessen var medarbejdere og ledere fra de involverede afdelinger samt en specialist i neuropsykologi, der er ansat i faglig udvikling i Specialområde Hjerneskade.

Auditprocessen tog udgangspunkt i et vurderingsskema, som indeholdt fire vurderings spørgsmål for hver borger samt to tværgående udviklingsspørgsmål. Der blev spurgt ind til kvaliteten af delmålene set i relation til SMART-kriterierne, om sammenhængen mellem delmålene og kommunens bestilling, om evalueringen levede op til SOHs vejledning for evaluering samt hvorvidt anbefalingerne i den neuropædagogiske sammenfatning blev afspejlet i beskrivelsen af den faglige tilgang og metode, der fremgik af delmålene. Endelig skulle deltagerne vurdere, hvorvidt sidemandsoplæringen havde haft en effekt på delmålene samt give idéer til, hvordan man i højere grad kunne lykkes med at udarbejde delmål, som bidrager til borgerens udvikling og trivsel. Auditdeltagerne havde besvaret vurderingsskemaet individuelt som forberedelse forud for auditmødet.

Auditprocessen skulle både resultere i en konkret vurdering af kvaliteten af delmålene samt sammenhæng mellem problemstilling og indsats før og efter sidemandsoplæringen samt en større klarhed over kriterierne for at bedømme kvaliteten af delmålene. Audit-metoden kunne således også understøtte en refleksiv praksis.

Resultater

I det følgende præsenteres de kvantitative og kvalitative fund, der blev gjort i løbet af projektet på baggrund af sidemandsoplæringen.

Optælling af kvantitative data

Der blev opstillet tre procesmål, som skulle vise udviklingen fra før og efter sidemandsoplæringen. Det første procesmål var, at der skulle være opstillet delmål for alle borgere (se tabel 1).

Tabel 1: Optælling af manglende delmål

	Første måling	Anden måling
Afdeling A	6	5
Afdeling B	15	8
Afdeling C	7	5

Det andet procesmål var, at alle delmål skulle være evalueret indenfor den aftalte tidsramme (se tabel 2).

Tabel 2: Optælling af delmål, der ikke er evalueret indenfor den aftalte tidsramme

	Første måling	Anden måling
Afdeling A	6	8
Afdeling B	7	3
Afdeling C	22	11

Det tredje procesmål var, at alle delmål skulle være afsluttet indenfor den aftalte tidsramme (se tabel 3).

Tabel 3: Optælling af delmål, der ikke er afsluttet indenfor den aftalte tidsramme

	Første måling	Anden måling
Afdeling A	2	3
Afdeling B	11	2
Afdeling C	0	4

Optællingen af de kvantitative data viste, at ikke alle afdelinger nåede de ovenfor opstillede mål. Ved optællingen efter sidemandsoplæringen, var der fortsat borgere, der manglede delmål. Der var fortsat delmål, der ikke var evalueret indenfor den aftale tidsramme og der var fortsat delmål, der ikke var afsluttet indenfor den aftalte tidsramme. I optællingen af borgere, der manglede delmål, kunne det tyde på, at alle tre afdelinger var blevet bedre til at opstille delmål for borgerne, da der ved anden måling er færre borgere, der manglede delmål i forhold til første måling, men da der både for afdeling A og C kun er en marginal ændring, er det ikke til at sige om det blot er en tilfældig variation. Afdeling B har derimod en markant forbedring.

I forhold til optællingen af delmål, der ikke er evalueret eller afsluttet indenfor den aftalte tidsramme, fremgår det, at afdeling B i højere grad lykkes med at evaluere og afslutte delmål indenfor den aftalte tidsramme fra første til anden måling, mens de to andre afdelinger har flere delmål, som ikke er evalueret eller afsluttet indenfor den aftalte tidsramme.

Kvalitativ vurdering af sidemandsoplæringen

Auditpanelet vurderede samlet set, at der ved sammenligning af delmål fra før og efter sidemandsoplæringen var sket en markant forbedring generelt set i forhold til SMART-kriterierne.

Auditpanelet vurderede, at delmålene var mere præcise og meningsfulde og i højere grad afspejlede en systematik, samt at det har haft en selvstændig værdi, at deltagerne var blevet ført igennem processen ved hjælp af sidemandsoplæring.

Auditpanelet konstaterede endvidere, at delmålene i højere grad tog udgangspunkt i, hvad der stod i den kommunale bestilling, og at der på den vis var en bedre sammenhæng.¹²

Auditpanelet vurderede, at der i processen i højere grad er fremkommet et fælles sprog og sidemandsoplæringen har medvirket til, at der er mere fokus på, at man ved en fælles indsats kan styrke borgerens trivsel og udvikling.¹³

Auditpanelet vurderede dog, at der stadig er plads til forbedringer i forhold til samtlige SMART-kriterier. Derudover fandt auditpanelet, at vi med fordel kunne arbejde med at

¹² DEFACTUM, *Opsamling af læringspunkter fra audit*, s. 9.

¹³ DEFACTUM. *Opsamling af læringspunkter fra audit*, s. 9.

sikre større sammenhæng mellem de neuropædagogiske sammenfatninger og de opstillede delmål samt kvaliteten af de individuelle planer.¹⁴

Desuden konstaterede auditpanelet, at den fordybelse, der havde været mulighed for i forberedelsesprocessen til audit også har medført et større fokus på delmålenes kvalitet og det blev foreslået, at der kan ske en lignende opfølgingsproces igen.

Læringspunkter fra audit

På baggrund af audit fremkom der en række læringspunkter, som er centrale i forhold til tilrettelæggelsen og implementeringen af sidemandsoplæring. Først og fremmest viser audit, at arbejdet med mål og delmål kræver, at der er afsat tid til fordybelse, refleksion og dokumentation i afdelingen. Audit peger på, at der er behov for et planlagt mødefora, som kan understøtte arbejdet med at opstille og evaluere delmål. Derudover er det vigtigt, at medarbejderne har et grundigt vidensgrundlag omkring borgerne, især ved udarbejdelse af nye delmål. Endeligt bør der være en løbende dialog med kommunen i forhold til deres bestilling.¹⁵ Sidst, men ikke mindst, er det vigtigt at have en opmærksomhed på, hvordan viden spredes til kolleger.¹⁶

Herudover viser audit, at ledelsesunderstøttelse i forhold til arbejdet med mål og delmål er vigtigt. Når arbejdet ikke understøttes, kommer den faglighed, der er til stede, ikke i spil.¹⁷ Det handler derfor om at sikre, at viden deles, hvis ikke alle medarbejdere har deltaget i sidemandsoplæringen.¹⁸ Det kræver således en vis ledelsesmæssig facilitering og medarbejdertid, at processen med at arbejde med SMARTE delmål lykkes og at processen fortløbende justeres og forbedres.¹⁹

¹⁴ DEFACTUM. *Opsamling af læringspunkter fra audit*, s. 10.

¹⁵ DEFACTUM. *Opsamling af læringspunkter fra audit*, s. 8.

¹⁶ DEFACTUM. *Opsamling af læringspunkter fra audit*, s. 9.

¹⁷ DEFACTUM, *Opsamling af læringspunkter fra audit*, s. 8.

¹⁸ Referat 4. møde i faglige følgegruppe til projekt SMART mål og delmål. 03.04.2023.

¹⁹ DEFACTUM. *Opsamling af læringspunkter fra audit*, s. 10.

Implementeringsudfordringer

I projektet oplevede vi en række udfordringer, som kan være relevante at være opmærksomme på fremadrettet. Den første udfordring handler om det *videnstab*, der sker ved udskiftning i teams, ved sygdom og ferie samt udskiftninger i ledergruppen og medarbejderflow i organisationen.

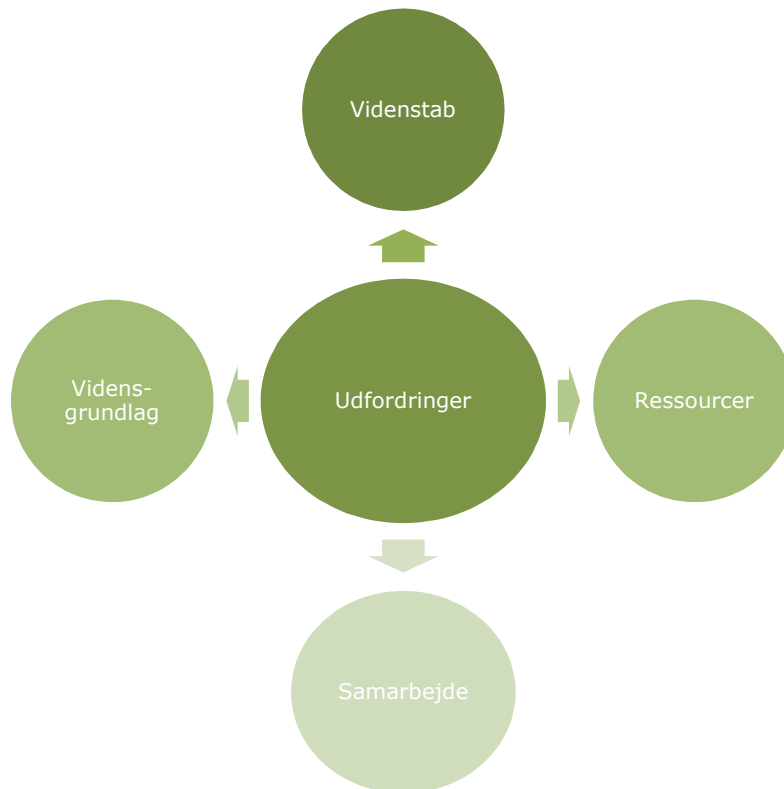
Den anden udfordring er, at vi kun har én konsulent, som kan afvikle sidemandsoplæring, hvilket gør, at der er begrænsede *ressourcer* tilstede i organisationen. Samtidig oplevede vi, at der ofte var konkurrerede temaer i forhold til de planlagte mødefora i afdelingen, der havde betydning for den planlagte sidemandsoplæring.

Den tredje udfordring handler om *samarbejdet* med kommunen. Vi oplevede, at det var vanskeligt at arbejde med SMARTE delmål, hvis kommunens indsatsmål ikke var realistiske eller specifikke nok. Der bør derfor være fokus på at være i dialog med kommunerne og give kommunerne et konstruktivt og vidensbaseret medspil i forhold til at gøre bestillingen og indsatsmålene mere kvalificerede, så indsatsen i højere grad understøtter borgerens trivsel.²⁰

Endelig kunne der være udfordringer i forhold til, hvorvidt medarbejderne har den nødvendige viden om borgerens ressourcer og begrænsninger for at kunne arbejde med mål og delmål, da det kræver et grundigt og opdateret *vidensgrundlag*²¹ (se model på næste side).

²⁰ DEFACTUM. *Opsamling af læringspunkter fra audit*, s. 10.

²¹ Referat 4. møde i faglige følgegruppe til projekt SMART mål og delmål. 03.04.2023.

Figur 4: Implementeringsudfordringer

Metodeovervejelser

I projektet er vi blevet opmærksomme på udfordringer i forhold til optællingen af de kvantitative data, hvor vi kun har foretaget en måling før og efter sidemandsoplæringen. Her kunne vi med fordel have foretaget flere målinger undervejs i projektet for at kunne påvise en udvikling over tid, hvilket også er i overensstemmelse med forbedringsmetoden. I dette tilfælde ender vi med et datasæt, hvor det er svært at fremvise en reel udvikling og hvor den kvantitative udvikling i flere afdelinger er så minimal, at den også kan skyldes en tilfældig variation frem for sidemandsoplæringen. Dog viser den kvalitative vurdering af indholdet i de delmål, der er lavet, at der er sket en markant forbedring.

Konklusion

På baggrund af projektet kan vi konkludere, at sidemandsoplæring af medarbejderne med udgangspunkt i den procesbaserede dokumentation og tilrettelagt ud fra principperne fra AGES kan bidrage til, at medarbejderne i højere grad kan opsætte delmål med fokus på borgernes udvikling og trivsel, og at mål og delmål i højere grad opfylder SMART-kriterierne.

Audit viser, at der sker en markant forbedring generelt set i forhold til SMARTE-kriterierne fra før og efter sidemandsoplæring i de tre borgercases. Delmålene er mere præcise og meningsfulde og afspejler i højere grad en systematik. Desuden tager delmålene i højere grad udgangspunkt i, hvad der står i den kommunale bestilling der er dog stadig plads til forbedringer i forhold til samtlige SMARTE-kriterier.

Endelig vurderer auditpanelet, at det har haft en selvstændig værdi at gennemføre sidemandsoplæring og audit, og at processen i højere grad har medført et fælles sprog og fokus på, at man ved en fælles indsats kan styrke borgerens trivsel og udvikling.

Den kvantitative optælling viser, at der fortsat er mulighed for forbedringer og at der kan være udfordringer i forhold til at viden fra sidemandsoplæringen ikke er blevet spredt til de andre borgere i afdelingen.

Auditpanelet peger på, at følgende tiltag er centrale for tilrettelæggelsen og implementeringen af sidemandsoplæring:

- Tid til fordybelse, refleksion og dokumentation
- Mødefora, der understøtter arbejdet med mål og delmål
- Organisatorisk og ledelsesmæssig understøttelse
- Fokus på deling af viden med kolleger

Desuden blev det tydeligt i projektet, at et succesfuldt arbejde med mål og delmål kræver et grundigt vidensgrundlag blandt medarbejderne, samt en løbende dialog om kommunens bestilling.

Bilag 1

Første møde

Motivationsdel og baseline

Hvorfor skal vi arbejde med mål og delmål

- Sikre at borgeren får den optimale støtte.
- Efterleve krav og forventninger fra den kommunale myndighed.
- Bruge det som et redskab til at strukturere og kvalificere vores samarbejde med borgerne.

Hvorfor har vi valgt at arbejde med sidemandsoplæring

- Positive erfaringer fra tidligere forløb med sidemandsoplæring.
- Undersøge om sidemandsoplæring kan kvalificere arbejdet med mål og delmål fremadrettet.

Hvad skal vi arbejde med, eller, hvilke mål og delmål skal vi arbejde med

- Følge kommunens bestilling (§ 141 handleplanen)
- Følge borgerens ønsker og behov.
- Borgeren inddrages i formuleringen af delmål under hensynstagen til de forudsætninger den enkelte borger har.

Udarbejdelse af baseline (før måling) af de kvantitative data.

Første sidemandsoplæring

Første sidemandsoplæringen

Inddrage viden om borgeren

- Eksisterende viden om borgeren inddrages i sidemandsoplæringen. Det kan være oplysninger fra faglige vejledninger, den individuelle plan, forudsætningsanalyse, resultater af undersøgelser og tests, statusmateriale eller udtalelser fra tidligere tilbud/instanser.
- Drøftelser og aftaler med borgeren vedr. mål, ønsker og behov.

Tværfaglige drøftelser

- Drøftelse af borgerens ressourcer og begrænsninger, ønsker, behov, drømme og håb, eventuelt med udgangspunkt i en forudsætningsanalyse.
- Måltrappen inddrages.
- Zone for nærmeste udvikling inddrages.

Udarbejdelse af mål og delmål

- Med udgangspunkt i SMART-kriterierne.
- Opstilling af mål og delmål i det socialfaglige IT system.
- Undervisning i og vejledning til hvordan man anvender det Socialfaglige IT-system, således at det understøtter arbejdet med at beskrive mål og delmål ud fra SMART-kriterierne med udgangspunkt i en konkret borger.
- Der udleveres vejledning med tekst og screen dumps fra det Socialfaglige IT-system til at understøtte læringen.

Formidling af mål og delmål

- Aftaler for hvordan mål og delmål videreformidles til kollegaer og relevante samarbejdspartnere.

Evaluering af sidemandsoplæringen

Sidemandsoplæringen afsluttes med fælles refleksion over/evaluering af sidemandsoplæringen. Ud fra følgende spørgsmål:

- Er metoden (sidemandsoplæring) relevant?
- Kan sidemandsoplæringen kvalificere arbejdet med mål og delmål?
- Er der behov for ændringer til næste møde (organisering, metode, ledelse)? Hvilke ændringer?

Efter første sidemandsoplæring

Medarbejdernes daglige praksis og samarbejde med borgeren tager udgangspunkt i de opsatte mål og delmål. Medarbejderne dokumenterer løbende med fokus på borgerens trivsel og udvikling i forhold til de formulerede mål og delmål.

Monitorering af indsatsen samt planlægning af 2. indsats

- Sidemandsoplæreren kontakter afdelingslederne pr. telefon cirka en uge efter 1. indsats for at få feedback på sidemandsoplæringen
- Sidemandsoplæreren noterer hvilke ændringer, der foretages på baggrund af deltagernes og lederens feedback/evaluering

Anden sidemandsoplæring

- Medarbejderne foretager med udgangspunkt i det, der er dokumenteret om borgerens trivsel og udvikling, evalueringer af (del-)målopfyldelsen.
- Evalueringen danner baggrund for, at medarbejderne i samarbejde med borgeren justerer delmål og indsats for den kommende periode.
- Borgeren inddrages i evalueringen og formuleringen af delmål under hensyntagen til de forudsætninger, den enkelte borger har.

Sidemandsoplæringen afsluttes med fælles refleksion over/evaluering af sidemandsoplæringen ud fra samme spørgsmål som tidligere.

Efter anden sidemandsoplæring

Samme fremgangsmåde som efter første sidemandsoplæring

Tredje sidemandsoplæring

Samme fremgangsmåde som anden sidemandsoplæring samt udarbejdelse af eftermåling af de kvantitative data.

Efter tredje sidemandsoplæring

Samme fremgangsmåde som efter første sidemandsoplæring